

Aan Gent gebonden, Antwerpen, Brugge-Oostkust, Brussel-Noordrand, Dender, Kempen, Kortrijk-Waregem-Menen, Leuven-Hageland, Limburg, Mechelen-Lier, Meetjesland - Leiestreek, Oostende-Westhoek, Pajottenland, Roeselare-Tielt-Izegem, Vlaamse Ardennen - Gentse Rand, Waasland

Crombez wil hogere boetes voor grote fraude

Dat frauderen in ons land een nationale sport is, blijkt nog maar eens uit een studie die de federale overheid liet uitvoeren. Staatssecretaris voor Fraudebestrijding John Crombez (SP.A) wil daarom de boetes voor grote fraude optrekken.

Een enquête die de Leuvense, Luikse en Brusselse universiteiten uitvoerden, geeft aan dat bijna vier op de tien Belgen zegt producten of diensten in het zwart te kopen. Die worden door 14procent van de bevolking aangeboden. Een kwart zegt bij het invullen van de belastingbrief niet helemaal eerlijk te zijn. Nog opvallender is dat meer dan driekwart van de ondervraagden beweert iemand te kennen die spullen koopt in het zwart. Aangezien het om een vrijwillige enquête gaat, denken de onderzoekers dat de cijfers maar het topje van de ijsberg zijn.

Sociale en fiscale fraude worden maatschappelijk dus te veel aanvaard. Om de bevolking meer fiscale discipline bij te brengen, moeten er meer controles en hogere boetes komen, meent professor Jozef Pacolet (KUL). Staatssecretaris Crombez is het daar voor een deel mee eens, liet hij gisteren bij de voorstelling van de enquête verstaan. Hij vindt dat de boetes bij kleinere inbreuken te hoog liggen, maar in de grote fraudedossiers te laag.

© Corelio

Près de 4 Belges sur 10 font appel à du travail au noir

► Une étude éclaire un regard nouveau sur l'économie souterraine.

La fraude, un sport national? Cela en a tout l'air. Selon l'étude SUBLEC, réalisée par des chercheurs de la KUL, de l'Ulg et de l'ULB, près de 40% des Belges disent s'être procurés un bien ou bénéficié d'un service au noir durant l'année écoulée. C'est largement plus que l'Eurobaromètre, qui avance que seuls 15% des Belges se fournissent des biens ou des services sur le marché noir.

Par ailleurs, 14,1% des Belges déclarent avoir travaillé au noir durant les douze derniers mois. Ce chiffre est aussi nettement plus élevé que celui de l'Eurobaromètre, qui pointe le nombre de personnes travaillant au noir à 6% de la population belge.

Selon l'étude, le montant moyen non déclaré serait aussi plus important que ce qu'indique généralement l'Eurobaromètre. Le montant moyen perçu par les gens travaillant au noir est estimé à 1 332 € par prestation

alors que les statistiques européennes citaient jusqu'à présent un montant de 1 050 €.

De toute évidence, l'entretien face-à-face, avec des enquêteurs expérimentés, permet de mieux mesurer l'ampleur d'un phénomène, la fraude, par définition sous-terrain que toute autre technique. Et encore, les auteurs de l'enquête admettent que ce qu'ils ont pu obtenir n'est sans doute que "la pointe immergée de l'iceberg". Corsetés par la Commission pour la protection de la vie privée, ils n'ont en effet pu contacter directement les personnes interrogées qu'après avoir reçu, par écrit, leur autorisation. Conséquence: ils n'ont finalement eu que peu de candidats pour répondre à leur questionnaire par ailleurs fort détaillé et donc très long: seulement 246 sur les 5 202 approchés. Manifestement, le Belge n'est pas encore prêt à dévoiler ses petits travers même quand l'anonymat lui est garanti.

L'étude SUBLEC tente également d'approcher les autres formes de fraude: fraude fiscale bien sûr, mais aussi fraude aux allocations sociales. Où il apparaît que 24% des Belges n'ont pas déclaré tous leurs revenus

l'an dernier et que 5,6% d'entre eux touchent une allocation sociale supérieure à celle à laquelle ils auraient normalement droit.

L'étude coupe par ailleurs les ailes à deux canards. Un: les personnes qui touchent une allocation sociale ne travaillent pas plus au noir que celles qui n'en ont pas. C'est même plutôt l'inverse qu'on observe. Deux: les indépendants ne sont pas plus nombreux à proposer leur service au noir que les salariés ou les fonctionnaires.

Les chercheurs ont aussi demandé aux personnes interrogées d'expliquer pourquoi elles fraudent et ce qui les dissuaderait de continuer. Massivement: (77%), elles ont répondu que c'est pour fuir une taxation jugée trop élevée. Elles sont cependant moins nombreuses (58%) à penser qu'elles cesseraient de frauder si la fiscalité était allégée. Et 35% d'entre elles avouent qu'un risque accru de se faire prendre les amènerait à déclarer la totalité de leurs revenus ou de leur activité professionnelle.

Invité à se prononcer sur les conclusions de l'étude, Niko Demeester, le secrétaire-général du Voka (le porte-pa-

role des entreprises flamandes) a expliqué que la complexité des lois fiscales et sociales ainsi que la charge fiscale expliquaient en grande partie la fraude. Un point de vue qui n'était cependant pas partagé par Christophe Quintard, le directeur du Service d'études économiques et développement durable de la FGTB. "En Grèce, le taux d'imposition est particulièrement élevé, a-t-il fait remarquer. Et pourtant, la fraude y est massive." Jozef Pacolet, l'un des auteurs de l'étude a rajouté que "le taux d'imposition est très élevé dans les pays scandinaves, mais la fraude y est relativement peu courante. Le facteur moral joue très fort là-bas".

Comment lutter contre la fraude qui, selon les études, représente entre 5 milliards et 60 milliards d'euros? Pour le professeur d'économie Jean Hindriks (UCL), "il est difficile d'envisager une baisse des impôts dans le contexte actuel. De même, on ne pourra pas engager des contrôleurs supplémentaires. Il faudra donc des contrôles plus efficaces. C'est-à-dire des contrôles mieux ciblés. Ainsi qu'une meilleure circulation de l'information entre les différents services chargés du contrôle".

V.R.

L'économie souterraine belge en chiffres

	Fréquence (% de la population)	Volume (% du montant total)
Demande de travail au noir	38,8%	-
Offre de travail au noir	14,1%	-
Salaires sous la table	2,0%	-
Fraude aux allocations sociales	5,6%	-
Allocation cumulée au travail au noir	4,3%	-
Déclaration fiscale pas correctement remplie	24,1%	2,3%*
Revenus mobiliers	3,5%	3,0%**
Revenus immobiliers	0,3%	1,8%**
Droits de succession	5,5%	33,2%**
Droits d'enregistrement	1,9%	5,1%**

* Comme % du revenu de l'ensemble des répondants

** Comme % du revenu de l'ensemble des répondants qui ont répondu qu'ils n'avaient pas déclaré correctement ce revenu

Source: Enquête SUBLEC

La Libre Belgique

4 Belgen op de 10 kopen wel eens in het zwart

Bijna 40 procent van de Belgen deed het voorbije jaar aankopen in het zwart. Dat blijkt uit een onderzoek van de universiteiten van Leuven, Luik en Brussel. 14 procent van de ondervraagden geeft toe in de voorbije 12 maanden in het zwart gewerkt te hebben.

(foto photonews)

Volgens de studie, waarover deredactie.be bericht, bedroeg de duurste zwarte aankoop van de voorbije 12 maanden zo'n 1.553 euro. Een van de meest voorkomende redenen om in het zwart aan te kopen is de lagere prijs. De zwarte aankopen gebeuren meer bij diensten dan bij goederen. Wanneer het om zwartwerk gaat, geeft 14 procent van de ondervraagden toe de laatste maanden in het zwart gewerkt te hebben. Daarbij verdienen ze gemiddeld 1.332 euro. Maar de cijfers rond zwartwerk zijn onderschat. 'Mensen geven dit minder graag toe dan dat ze aankopen in het zwart', zegt professor Jozef Pacolet van de KU Leuven. De studie wijst ook uit dat het vooroordeel dat vooral uitkeringsgerechtigden frauderen, niet klopt. Minder dan 5 procent van de ondervraagden zegt dat ze hun uitkering combineren met zwartwerken. 'Men kan zomaar niet frauderen bij een uitkering omdat er een instantie is die controleert of je wel recht hebt op een uitkering. Daarenboven riskeer je je uitkering te verliezen als je betrapt wordt', zegt Pacolet tegenover de VRT-website. Opvallend is dat mensen die iemand kennen die in het zwart werkt of aankopen in het zwart doet, zelf ook meer geneigd zijn over te gaan tot frauderen. 'En zo vervalt je al snel in een spiraal van zwartwerk of zwarte aankopen', vindt Pacolet. 'Daarom moet er meer controle komen van de overheid. De ondervraagden geven zelf aan dat ze minder frauderen als er meer controle is. Het zou ervoor kunnen zorgen dat er meer fiscale opbrengsten zijn waardoor de belastingdruk kan dalen.' Voor staatssecretaris van Fraudebestrijding John Crombez moet er een breder draagvlak voor fraudebestrijding gecreëerd worden. 'Met betere en gerichte controles kunnen we de er de bevolking op attent maken dat fraude daadkrachtig wordt aangepakt. Dat zal heel wat mensen aanzetten tot nadenken over fraude.'

Belg koopt massaal in het zwart

Bijna vier op de tien Belgen hebben in de laatste 12 maanden diensten of goederen in het zwart gekocht, blijkt uit onderzoek.

VAN ONZE REDACTEURS

**CHRISTOF VANSCHOUBROEK
GUY TEGENBOS**

BRUSSEL | 38,8 procent van de ondervraagden erkende een zwarte aankoop gedaan te hebben in die periode. De duurste zwarte aankoop in die periode bedroeg gemiddeld 1.553 euro. Zo blijkt uit een onderzoek van de KU Leuven, de Universiteit de Liège en de ULB in opdracht van de overheidsdienst Sociale Zekerheid. Het doel was peilen naar het 'aangeven en niet-aangeven van inkomen en arbeid'. Vooral diensten worden in het zwart aangekocht, veel meer dan goederen. Er is geen verschil tussen mannen en vrouwen wat betreft het aan-

kopen in het zwart. Een lagere prijs wordt als voornaamste reden opgegeven om in het zwart te kopen, gevolgd door de snellere levering van zwarte goederen en diensten.

Naar de bouwsector wordt dikwijls gekeken bij zwartwerk. Een derde van de ondervraagden geeft toe dat hij voor zijn huis niet alles netjes op factuur heeft.

Maar wat in het zwart aangekocht wordt, moet ook in het zwart worden aangeboden. Niet minder dan 14,1 procent van de ondervraagden zei de laatste 12 maanden in het zwart gewerkt te hebben. Ze verdienden daarbij in die periode gemiddeld 1.332 euro. Het zijn vooral mannen die

zwartwerk aanbieden.

Nog een sterk cijfer: bijna een kwart van de ondervraagden geeft toe zijn belastingaangifte niet helemaal correct in te vullen. Op die manier zou 2,3 procent van het aan te geven inkomen de fiscus nooit onder ogen komen.

Volgens professor Jozef Pacolet (KU Leuven) zijn deze indrukwekkende cijfers een onderschatting. 'Deze studie stoelt op diepte-interviews met 246 Belgen. De oorspronkelijke opzet was om veel meer Belgen te ondervragen. Het was ons echter niet toegestaan de groep die niet spontaan wilde meewerken - met daarin waarschijnlijk de grootste fraudeurs - te overtuigen. Zo hebben bijvoorbeeld zelfstandigen minder deelgenomen. Deze studie geeft een goede indicatie, maar is slechts het topje van de ijsberg.'

De Standaard

19-04-2012,

|

De zwarte spiraal doorbreken

Vier op de tien Belgen erkennen wel eens iets in het zwart aan te kopen of iemand in het zwart te betalen. Eén op de zeven geeft toe soms in het zwart te werken. Eén op de drie erkent voor niet alle werkzaamheden in zijn huis een factuur te vragen. Eén op de vijf bekent dat zijn belastingaangifte 'niet volledig' is.

Het nieuwste onderzoek daarover is releverend. Het zegt niet heel precies hóe omvangrijk het zwarte circuit is; het toont wel hoe breed dit zwarte circuit gedragen wordt, en hoe diep het verankerd is. Het zwarte circuit heeft een breed draagvlak.

De regering zet zwaar in op de strijd tegen de sociale en fiscale fraude. Met welke wapens? Met welke kansen op succes?

Er zijn drie grote wegen om het zwarte circuit terug te dringen. De regering zet vooral in op één weg en verwaarloost de twee andere.

De eerste weg heet: de pakkans vergroten. Dát doet ze: de aanwerving van extra controleurs bij fiscus en sociale inspecties; systematisch de informatietechnologie inzetten; de controles richten op probleemvelden. En, erg belangrijk: het dichten van de grote gaten die haar voorgangers, soms bewust, lieten in de regelgeving, bijvoorbeeld in die over de valse zelfstandigen.

De tweede weg komt nauwelijks aan bod: het verminderen van de verleiding.

De verleiding van het zwarte circuit is zo groot omdat de lastendruk zo hoog is en omdat de regelgeving zo ingewikkeld is. Een echte verlaging van de lasten is niet aan de orde. En over een vereenvoudiging van de fiscale en sociale regels is onder deze regering nog niet veel gehoord. Integendeel. Dat is het zwaarste verwijt dat men kan maken.

De jongste studie leert wel dat nog andere dan die twee elementen tot het zwarte circuit verleiden: zwartwerk is vaak sneller beschikbaar dan wit werk. Dat geldt inzonderheid voor de sector van de kleine klussen in en rond het huis. Het blijft verbazen dat een sector als de sociale economie geen initiatieven neemt in die niche.

De derde weg, die ook verwaarloosd wordt, is inwerken op het moreel besef. De burgerzin. De fiscale ethiek.

Men mag het belang hiervan niet onderschatten. De verschillen in burgerzin verklaren voor een groot deel de verschillen tussen landen wat de omvang van de zwarte circuits betreft.

De civiele ethiek van een bevolking is niet onveranderbaar, op termijn. Maar de mensen zijn ook niet onnozel: zolang iedereen denkt dat hij de enige is die correct zijn belastingen betaalt, terwijl alle anderen allerlei trucs toepassen, zullen we elkaar voortstuwen op het zwarte pad en ontstaat een opwaartse zwarte spiraal.

Die moet doorbroken worden. Maar dat zal niet gebeuren zolang niet grondig aan de verleiding gewerkt wordt: aan de te hoge fiscale druk en aan de te ingewikkelde regelgeving.

STUDIE JOZEF PACOLET OVER ZWARTE ECONOMIE IN BELGIE

Steuntrekkers werken minder in het zwart

BRUSSEL | 'Het gaat in tegen de algemene vooroordelen, maar het is voor mij geen verrassing', zegt professor Jozef Pacolet (KU Leuven) die mee het onderzoek voerde naar de zwarte economie in ons land. De voorname conclusie luidt dat 38,8 procent van de Belgen in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek goederen of diensten in het zwart heeft gekocht. Bovendien geeft 14,1 pro-

'Iemand die niet goed genoeg is om in het wit te werken, is dat vaak ook niet in het zwart'

cent toe in die periode arbeid in het zwart gepresteerd te hebben. Maar het zijn niet de uitkeringstrekkers die dat cijfer domineren. Slechts 4,3 procent van de uitkeringstrekkers geeft toe dat de uitkering gecumuleerd wordt met zwartwerk. 'Uit deze pilotstudie blijkt dat een uitkering trekken een negatieve invloed heeft op zowel de vraag als het aanbod van zwartwerk', zegt Pacolet. 'Die vaststelling vergt verder onderzoek, maar is eigenlijk perfect te verklaren.' Pacolet

Uitkeringstrekkers kopen minder zwarte goederen of diensten en bieden er ook minder aan, dan wie gewoon een baan heeft.

De Belgische ondergrondse economie		
	% van bevolking	Kent iemand
Vraag naar zwartwerk	38,8%	79,2%
Aanbod van zwartwerk	14,1%	78,5%
Sociale uitkeringsfraude	5,6%	52,1%
Uitkering gecumuleerd met zwartwerk	4,3%	
Belastingaangifte niet correct ingevuld	24,1%	
Erfenisrechten	5,5%	41,3%
Registratierechten	1,9%	40,3%

DS-Infografiek | Bron: Sublec

wijst er in eerste instantie op dat het risico om in het zwart te werken groot is. 'De sanctie bestaat er mogelijk in dat de uitkering geschrapt wordt.' Daarnaast is het sociale netwerk van uitkeringstrekkers volgens Pacolet niet zo groot als dat van werknemers. Dat maakt het moeilijker om klanten te werven. 'Je moet ook bepaalde kwalificaties hebben om aan werk te geraken. Iemand die niet goed genoeg is om in het wit te werken, vindt vaak ook geen zwartwerk.'

5,6 procent van de uitkeringstrekkers vindt dat hun uitkering niet helemaal strookt met waarop zij recht zouden mogen hebben. De uitkeringstrekkers zijn oververtegenwoordigd in het onderzoek waarbij 246 Belgen aan een diepte-interview werden onderworpen. De zelfstandigen zijn dan weer ondervertegenwoordigd in deze pilotstudie. 'Om privacyredenen mochten we de mensen niet zelf benaderen en overtuigen om aan het onderzoek mee te doen,

waardoor ons staal beperkt is gebleven', zegt Pacolet.

En hoe wil Pacolet het zwartwerk aanpakken? Het blijft belangrijk om de controles te versterken zodat de pakkans vergroot. Maar Pacolet vindt het ook belangrijk dat er wordt ingespeeld op het geweten van de Belg. 'Iemand anders kennen die ook goederen of diensten koopt in het zwart, of in het zwart werkt, heeft een significante in-

'We moeten de spiraal van 'de andere doet het ook' doorbreken'

vloed op het eigen gedrag. 'We moeten de spiraal doorbreken van 'de andere doet het, dus ik ook'. Dat de Belg denkt dat iedereen het doet, blijkt ook uit de cijfer van de pilotstudie. Terwijl 38,8 procent zegt iets in het zwart aangekocht te hebben, zegt 79,2 procent iemand te kennen die dat gedaan heeft.

De pilotstudie, gefinancierd door de FOD Sociale Zekerheid en de POD Wetenschapsbeleid, wordt vandaag voorgesteld tijdens een studiedag. (cv, g.teg.)

Le Vif L'Express

Pourquoi le Belge aime le noir

Pression fiscale, manque de contrôles et effet de contagion : voilà ce qui incite le Belge à frauder le fisc et l'ONSS, selon une enquête inédite de la KU Leuven.

Le Belge est un fraudeur. Bon d'accord, ce n'est pas un scoop. Mais l'étude d'opinion du Pr Jozef Pacolet de la KU Leuven est la première du genre à le démontrer de manière aussi approfondie. Résultats : 39 % des Belges interrogés ont avoué avoir acheté des biens et des services au noir, durant les douze derniers mois. La somme moyenne pour la plus grande transaction échappant à tout prélèvement de l'Etat est de 1 553 euros, ce qui constitue déjà un achat substantiel. Cette fraude représente près de 2 % du PIB du pays. C'est bien plus que l'estimation de l'Eurobaromètre 2007 : selon cette dernière enquête en date moins fouillée, la demande de travail au noir en Belgique équivalait, il y a cinq ans, à 0,6 % du PIB.

Du côté de l'offre, 14 % des sondés (en majorité des hommes) admettent avoir travaillé au noir durant l'année écoulée. Près de la moitié le font pour des amis. Ici, l'Eurobaromètre 2007 révélait un chiffre belge inférieur, soit 6 %. Si on compare l'offre à la demande, on remarque que le Belge signale plus facilement un comportement frauduleux chez l'autre plutôt que de confesser ses propres fautes.

Plus particulièrement, l'étude du Pr Pacolet, baptisée Sublec (Survey on the Black Economy), indique que 15 % des travailleurs employés confient recevoir des remboursements de frais non réels de leur employeur. Un quart des répondants disent également ne pas remplir leur déclaration fiscale correctement. Parmi ceux qui ont ouvert un compte bancaire à l'étranger, un tiers ne le déclare pas. Un quart des propriétaires de maisons situées en dehors de la Belgique n'en font pas non plus mention. Quant aux droits de succession, un tiers des héritages seraient cachés au fisc, selon l'étude.

Jozef Pacolet souligne que tous ces chiffres sont probablement sous-estimés. En effet, l'échantillonnage constitué par la Banque Carrefour de la Sécurité sociale est maigre et surtout biaisé par la procédure de recrutement. Pour des impératifs légaux de protection de la vie privée, les sondés ont d'abord été contactés par écrit pour marquer leur accord : 246, soit moins de un sur dix seulement, ont accepté. « On peut raisonnablement penser que les citoyens honnêtes ont davantage répondu que les autres », commente le chercheur. Significatif : les travailleurs indépendants, pour qui il est plus facile de ne pas déclarer une partie de leurs activités, ont été les plus réticents.

Sur les raisons qui poussent les Belges à frauder, l'enquête Sublec est éclairante. Près de 8 sondés sur 10 estiment que les charges fiscales sont trop élevées dans notre pays et qu'en outre la législation sociale et fiscale est trop complexe. Autre explication : le risque d'être attrapé pour travail au noir est considéré comme faible, voire très faible, par près de 60 % des répondants. Ce qui pose la question de l'efficacité des contrôles par les administrations fiscales et sociales. Enfin, 80 % des Belges interrogés disent connaître des gens qui achètent ou travaillent au noir. « Cela semble avoir une influence sur son propre comportement, analyse Jozef Pacolet. Il est impératif pour la politique de casser cette mentalité et cette spirale du

"tout le monde le fait, donc pourquoi pas moi ?" »

Dernier enseignement à relever dans la recherche de la KUL : contrairement aux idées répandues dans l'opinion publique, les allocataires sociaux (chômeurs, pensionnés, etc.) sont moins fraudeurs que le reste de la population tant pour l'offre que la demande de travail au noir. « On pouvait s'y attendre car ceux-ci sont davantage contrôlés et, surtout, les implications sont bien plus graves que pour les autres s'ils se font coincés », analyse Pacolet. Cette enquête pilote gagnerait à

être poursuivie. Elle constitue, en tout cas, un instrument précieux pour la politique de lutte contre la fraude.

© Le Vif L'Express

Zwarte economie groter dan vermoed in ons land

De zwarte economie in ons land is groter dan gedacht. Vier op de tien Belgen heeft recent iets in het zwart gekocht en één op de zeven Belgen werkt in het zwart. Dat blijkt uit een interuniversitaire studie.

De zogeheten SUBLEC-studie ('Survey on the Black Economy') brengt de fiscale en sociale fraude in ons land in kaart. Onderzoeksteams van de KU Leuven, ULg (Luik) en de ULB (Brussel) hielden een intense face-to-facebevraging bij een steekproef van de Belgische bevolking, representatief verdeeld volgens hun statuut bij de sociale zekerheid. Daaruit blijkt dat 38,8 procent van de bevolking, of vrijwel vier op de tien, in de loop van de laatste twaalf maanden een goed of een dienst in het zwart gekocht heeft. "Dat is niet min. Het is bovendien nog een onderschatting, omdat niet iedereen aan de enquête wou meewerken", zegt professor Jozef Pacolet (onderzoeksinstituut Hiva, KU Leuven). Het percentage ligt veel hoger dan wat in eerdere Europese onderzoeken gerapporteerd is. Het gemiddeld jaarbedrag voor de zwarte aankopen komt uit op 1.553 euro, wat de helft meer is dan aangenomen werd. Alles opgeteld gaat er in de Belgische ondergrondse economie een slordige 7 miljard euro per jaar om.

Fraudegedrag

Circa 14,1 procent, of een op de zeven, erkent in het laatste jaar wel eens in het zwart gewerkt te hebben. Ook dat is beduidend meer dan in vroegere studies. Het gemiddeld ontvangen jaarinkomen uit dat zwartwerk komt uit op 1.332 euro. De onderzoekers hebben uit hun specifieke bevragingen over de dienstencheques overigens de indruk dat huishoudelijk werk voorheen veel meer in het zwart gebeurde dan aangenomen werd. De onderzoekers peilden ook naar andere vormen van sociale en fiscale fraude. Uitschieter is de jaarlijkse belastingbrief. Bijna een kwart van de Belgen zegt zijn belastingaangifte niet correct te hebben ingevuld. De daarmee verbonden belastingontduiking blijft wel beperkt tot gemiddeld 2,3 procent van het inkomen. Acht op de tien Belgen beweren iemand te kennen die in het zwart koopt of werkt. Daar is volgens de onderzoekers meteen de belangrijkste verklaring te zoeken voor het fraudegedrag van de bevolking: een wijdverspreide lage belastingmoraliteit. "Iemand anders kennen die ook goederen en diensten koopt in het zwart, of in het zwart werkt, lijkt een significante invloed te hebben op het eigen gedrag. 'Iedereen doet het, dus ik ook', is de redenering. Het doorbreken van deze spiraal kan een belangrijk aangrijpingspunt zijn voor het beleid", besluit de studie. De ondervraagden zelf stippen massaal de hoge belastingdruk aan als hun voornaamste drijfveer. In het zwart kopen of werken levert hen financieel voordeel op, via een lagere kostprijs of een hoger loon. De studie maakt nog komaf met twee clichés. Zelfstandigen blijken niet beduidend meer in het zwart te werken of meer belastingfraude te plegen dan andere socio-economische groepen. Lage inkomens en uitkeringstrekkers blijken minder in het zwart te werken en te kopen dan de rest van de bevolking. De overgrote meerderheid van de uitkeringstrekkers (95,7%) vult zijn uitkering niet aan met zwartwerk. "Dit is het omgekeerde van het beeld dat opgehangen wordt van zwartwerk als overlevingsstrategie voor uitkeringstrekkers, om hun inkomen aan te vullen of goedkoper te consumeren", concluderen de onderzoekers. De studie, die

vandaag in Brussel gepresenteerd wordt op een congres voor sociale en fiscale fraude, kwam er op bestelling van de FOD Sociale Zekerheid. Het gaat om een pilootstudie bij 246 respondenten, waar de onderzoekers zeker van zijn dat ze representatief zijn voor de hele bevolking. Volgens hen dringt er zich voor verfijndere conclusies per bevolkingsgroep of per regio uitgebreider onderzoek op, via een grootschalige bevolkingsenquête. Pacolet: "Hoe groter het onderzoek, hoe meer we van de ijsberg kunnen laten zien en hoe juister we kunnen toetsen of de gangbare clichés wel kloppen."

© De Persgroep Publishing

20-04-2012, p.7

Antwerpen, Brabant-Hageland, De Nieuwe Gazet, De Ring-Brussel, Dendermonde, Denderstreek, Gent-Eeklo-Deinze, Gent-Wetteren-Lochristi, Kempen, Leiestreek, Leuven-Brabant, Limburg, Mandelstreek, Mechelen-Lier, Middenkust, Oostkust, Pajottenland, Vakantie, Vlaamse Ardennen, Waasland, Westhoek, Westkust

Crombez: "Fraude meer in proportie beboeten"

Het boetesysteem voor fraude is aan herziening toe, vindt staatssecretaris voor Fraudebestrijding John Crombez (sp.a). "De proportionaliteit van de straffen is vaak zoek", zegt hij. "Kleine fraude wordt makkelijk bestraft, maar bij zeer grote zaken is het vaak moeilijk om de basis te bepalen waarop moet worden beboet." Meer in verhouding met de grootte van de fraude beboeten, moet het aantal overtredingen terugdringen. Uit een steekproef van de KU Leuven blijkt dat 38,8% het voorbije jaar iets in het zwart kocht. Gemiddeld hadden de respondenten 1.553 euro gespendeerd. Dat is veel meer dan geschat. De staatssecretaris is er niet voor gewonnen alle boetes voor fraude te verhogen. (KST)

© Het Laatste Nieuws

Fisc, travail au noir : les Belges fraudent en masse

Qui fraude, pour combien et dans quels domaines ? Question sensible, à laquelle les pouvoirs publics rêvent d'obtenir une réponse précise.

Ils viennent de faire une tentative d'envergure. Trois universités ont interrogé en profondeur un échantillon de la population sur leurs (mauvaises) habitudes en matière de fraude.

Résultat ? Demi-réussite.

Sur les 5.171 personnes contactées, seules 246 ont accepté de jouer le jeu. Mais ces dernières ont pu être interrogées en profondeur, et les enseignements sur les comportements de fraude

son éloquents.

Près de 40 % des répondants ont admis avoir acheté un bien ou un service ayant fait l'objet de travail au noir durant l'année qui précède celle de l'enquête, réalisée en 2010. Le pourcentage est plus élevé côté flamand (42,1 %) que Wallon (35,5 %), mais on rappelle que l'échantillon est limité. On remarquera aussi que, dans une enquête d'Eurostat de 2007, la proportion de fraudeurs n'atteignait que 18 %.

Les montants payés au noir sont élevés. La plus grosse dépense au noir consentie dans l'année précédente atteint en moyenne 1.553 euros. L'enquête eu-

ropéenne l'évaluait, elle, à 1.050 euros. Les chercheurs ont aussi rapporté ces montants au budget annuel des ménages. Ils obtiennent alors une dépense de 34.441 euros. Cela signifie qu'un ménage dépense en moyenne ce montant pour des biens ou services au noir. Cela représente 1,7 % du budget total.

Les chercheurs ont aussi demandé aux fraudeurs comment ils avaient pu obtenir un bien, ou bénéficier d'un service au noir. Réponse, massive : par les bons tuyaux des amis, collègues ou des connaissances.

L'étude creuse aussi la question de la raison de faire appel à du noir. Réponse

logique et tout aussi massive : parce que c'est moins cher !

Autre aspect intéressant : les Belges interrogés ne pensent pas que le risque de se faire prendre soit élevé. Quand on leur demande pourquoi ils n'achètent pas un bien ou un service au noir, ils répondent qu'ils craignent de ne pas bénéficier du service après-vente (51 %). D'autres ont des objections morales (30 %) et le risque de se faire prendre arrive en dernier (5,2 %) !

Enfin, les chercheurs ont également approché de près le phénomène de la fraude fiscale. Les déclarations à l'impôt des personnes physiques sont-elles

justes ? Pas complètement... 24 % des personnes interrogées ne remplissent pas correctement leur déclaration. « Ces chiffres semblent suggérer l'existence d'un large groupe de petits fraudeurs et d'un très petit groupe de grands fraudeurs », dit l'étude.

Le secrétaire d'Etat à la lutte contre la fraude, John Crombez (SP.A), s'est réjoui de disposer de nouvelles données scientifiques sur la fraude. Quand aux organisations patronales FEB et Unizo, elles estiment que l'importance de la fraude tient à la pression fiscale trop élevée et à la complexité des lois. ■

BERNARD DEMONTY

38 procent van Belgen koopt in het zwart

BRUSSEL - 38 procent van de Belgen kocht het laatste jaar een product of een dienst in het zwart, dat blijkt uit een studie van KU Leuven, Ulg en ULB. Ze wilden aanvankelijk 4.500 mensen ondervragen over zwartwerk, maar ze hebben zich moeten beperken tot 246.

We kopen voor grotere bedragen in het zwart dan de Eurobarometer zegt. Voor gemiddeld 1.553 euro, terwijl Europa het heeft over 1.050 euro voor België. Het Europees gemiddelde is 1.028 euro.

Ook het aanbod zwartwerk is hoger: 14% zegt in het zwart te hebben gewerkt het laatste jaar, in de Eurobarometer is dat maar 6% voor België en 5% voor de 27 Europese landen. Dit leverde gemiddeld 1.332 euro per jaar op, iets meer dan de 1.000 euro voor België in de Eurobarometer. Voor Europa ligt dit op 1.119 euro.

We besteden 1,9 % van ons bruto binnenlands product (bbp) aan producten en of diensten in het zwart en 0,6% aan werk in het zwart. Volgens de onderzoekers gaat dit trouwens om een onderschatting.

2% van de loontrekkenden wordt in het zwart betaald.

24% zegt dat zijn fiscale aangifte niet helemaal in orde is.

Oorzaak? De belastingdruk, zo zeggen de mensen in deze Sublec-studie. John Crombez, staatssecretaris voor Fraudebestrijding, wil nu het boetesysteem hervormen. "De verhouding tussen fraude en straffen is vaak zoek." LC

© Concentra

